

Polskie rolnictwo w dobie akcesji do UE

Zgodnie z zapisem zawartym w Narodowym Programie „Przygotowania dla Członkostwa w Unii Europejskiej” trwają w resorcie rolnictwa intensywne prace nad opracowaniem „Spójnej Polityki Strukturalnej i Rozwoju Obszarów Wiejskich”, której celem jest, w oparciu o diagnozę aktualnej kondycji rolnictwa, w okresie programu działań oraz niezbędnych środków i źródeł finansowania, dla przeprowadzenia przebudowy rolnictwa i wsi, a także zwiększenia ich konkurencyjności.

Prace te są częścią Specjalnego Programu Przygotowawczego (SPP), w ramach którego polskie kadry są odpowiednio kształcone i przygotowane do wykorzystania nowych funduszy Unii Europejskiej na potrzeby rozwoju polskiego rolnictwa i wsi od 2000 roku.

W resorcie opracowywane są programy związane z funduszami przedakcesyjnymi: PHARE – program pomocy krajów Unii Europejskiej dla państw kandydujących do członkostwa, ISPA – pomoc przedakcesyjna krajów Unii Europejskich dla wsparcia rozwoju infrastruktury, transportu i ochrony środowiska, SAPARD – pomoc przedakcesyjna krajów Unii Europejskiej dla wsparcia rozwoju obszarów wiejskich. Przewidywane są środki na realizację tych programów w wysokości 3 miliardów ECU w skali roku, jeszcze przed przystąpieniem do Unii Europejskiej.

W latach 1998 – 1999 nasz kraj otrzymał dodatkowo 9 milionów ECU na realizację Specjalnego Programu Przygotowawczego (SPP) zgodnego z „Narodowym Programem Przygotowania Polski do Członkostwa w Unii Europejskiej”.

Program **ISPA** ukierunkowany zostanie na realizację dużych projektów inwestycyjnych, wspomagających rozwój sieci transportowych, a także projekty z dziedziny ochrony

środowiska, w tym głównie związane z rozwojem infrastruktury. Praktyczna realizacja tego programu będzie przedmiotem zainteresowania resortu rolnictwa ze względu na możliwość wykorzystywania jego środków na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Dotyczy to tych dziedzin, jak gospodarka wodna, zarządzanie zasobami wodnymi i ich ochrona, rozwój sieci drogowej i telekomunikacyjnej.

Zasadniczym elementem wspierającym działania w zakresie modernizacji rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich będzie program **SAPARD**. Jego cel nadrzędny, to ułatwienie procesu integracji sektora rolnego z Unii Europejskiej. Poprzez przyspieszenie przyjmowania dorobku Wspólnot, stymulowanie rozwoju obszarów wiejskich oraz restrukturyzację gospodarki żywnościowej. W ostatecznym rozrachunku, przedsięwzięcia te służyć będą płynnemu włączeniu rolnictwa krajów kandydujących, w tym polskiego, w system Wspólnej Polityki Rolnej i Strukturalnej Unii Europejskiej. W ramach tegoż programu przewidziano środki w wysokości 500 milionów ECU rocznie do podziału pomiędzy 10 krajów kandydujących, z czego można szacować co najmniej 100 mln ECU dla Polski. Ta kwota stanowić będzie pięćdziesięcioprocentowy wkład do ogólnej wartości projektowanych i realizowanych przedsięwzięć.

Jednak warunkiem podstawowym otrzymania środków przedakcesyjnych, będzie przygotowanie rzetelnych programów strategicznego rozwoju na wszystkich szczeblach, od gminnego przez regionalny do centralnego.

Programów które wchodząc do opisu istniejącej sytuacji i potrzeb, określają jednocześnie kierunki zakładanych działań, ich spodziewane efekty, sposób monitorowania oraz plan finansowy. Każdy program musi także wskazać system organizacyjny i kontrolny realizacji projektów.

Niezależnie od przedstawionych powyżej działań na rzecz

pozyskania funduszy przedakcesyjnych resort rolnictwa podjął starania o uzyskanie kolejnych kredytów zagranicznych, środków budżetowych i pozabudżetowych.

Mimo sporych trudności w aktualnym projekcie budżetu państwa zabezpieczono środki na potrzeby rolnictwa na poziomie roku minionego, a także większe środki na ubezpieczenia społeczne rolników w ramach KRUS oraz na Kasę Chorych.

Przekonanie, że polskie rolnictwo nie jest w stanie zrestrukturyzować się o własnych siłach, wykorzystując dochody ze sprzedaży własnych produktów rolnych, jest powszechne. Praktyka dowodzi także, iż przez długie lata budżet państwa nie będzie w stanie udźwignąć kosztów koniecznych zmian polskiej wsi. Jasne zatem, że taką szansę stwarza Unia Europejska. Dowodzą tego przykłady Irlandii, Grecji, Hiszpanii, Portugalii czy nawet Francji.

Szansą odrobienia zapóźnień cywilizacyjnych na wsi, likwidacji regionów zacofanych gospodarczo jest np. Finansowe wsparcie z budżetu Unii adresowane do rolników w formie tzw. płatności kompensacyjnych. Specjaliści szacują, iż wpłaty te wyniosłyby w skali roku blisko 2 mln dolarów. Dodatkowo, na polską wieś trafiłaby pomoc w ramach funduszy strukturalnych w wysokości 3,5 – 5 mln dolarów. Politykę strukturalną mogłoby koordynować Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, która ma największe doświadczenie w realizowaniu rządowej polityki strukturalnej oraz Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa (FAPA), która od wielu lat zarządza programem Unii Europejskiej dla sektora rolnego.

Szansą dla polskiego rolnictwa jeszcze przed datą przystąpienia do Unii są fundusze przedakcesyjne służące dostosowaniu polskiego rolnictwa do wymogów Unii Europejskiej. Ich uzyskanie wymagać będzie skoordynowanej polityki podmiotów, które powinny opracowywać odpowiednie programy. Swoistym poligonem doświadczalnym może stać się SAPARD. Wielkim atutem polskiego rolnictwa (ze względu na budżet) są

wręcz symboliczne – w stosunku do krajów Unii Europejskiej – dopłaty do produkcji rolnej, eksportu artykułów żywnościowych, są wręcz symboliczne – w stosunku do krajów Unii Europejskiej – dopłaty do produkcji rolnej, eksportu artykułów żywnościowych, stawki opłat celnych. Z drugiej strony – niestety – praktycznie nie stosuje się (za wyjątkiem cukru) dopłat do eksportu, nie jest prowadzona restrykcyjna polityka celna, ograniczony jest zakres interwencji Agencji Rynku Rolnego. Nie są stosowane instrumenty regulujące ceny artykułów rolnych na rynku wewnętrznym. Nie ma takiego instrumentu ingerencji w rynek rolny jak dotacje kompensujące spadek cen głównych produktów rolnych. Produkcja rolna nie jest limitowana. Rolnik zatem nie ma do końca gwarancji zbytu produktów rolnych po opłacanych cenach w latach dobrego urodzaju.

Liberalna polityka rolna i trzykrotnie niższy wskaźnik wielkości subsydiów w porównaniu do krajów Unii Europejskiej stwarza przed polskim rolnictwem dużą szansę ekspansji eksportu, gdyż towary te będą tańsze. Sytuacja ta będzie tym bardziej korzystna im szybciej postępować będzie liberalizacja polityki rolnej w ramach Unii Europejskiej, a także w państwach stowarzyszonych w Światowej Organizacji Handlu (WTO).

Mając na uwadze potrzebę zapewnienia rolnikom jak najszerszego dostępu do tanich kredytów na finansowanie przedsięwzięć modernizacyjnych i rozwojowych, a także wspierania bieżącej produkcji, Rząd podejmie wszechstronne działania w kierunku pozyskania jak największych środków na ten cel.

Sporo środków finansowych uzyskano z kredytów i pomocy zagranicznej. Jedną z nich jest pożyczka Banku Światowego przeznaczona na aktywizację terenów wiejskich. Wynosi ona 100 mln dolarów, dodatkowo istnieje możliwość pozyskania bezzwrotnych środków pomocowych z Unii Europejskiej podobnej wysokości. Po ich wyczerpaniu planowane jest uruchomienie dwóch dalszych pożyczek na te same cele, łącznie do 400 mln

USD. Służyć ona będzie wsparciu oświaty i szkoleń zawodowych, a także inwestycji służących rozwojowi wiejskiej infrastruktury oraz rozwoju sektora prywatnego, co wydatnie wspierać będzie tworzenie poza rolniczych przedsięwzięć gospodarczych na terenach wiejskich.

W oparciu o umowę zawartą 1 grudnia 1997 roku z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, w latach 1998 – 2000 przewidziano kwotę 400 mln zł usuwanie skutków powodzi, a zwłaszcza odbudowę urządzeń przeciwpowodziowych.

W polskim krajobrazie gospodarczym dominują małe i średnie przedsiębiorstwa. Ich zaletą jest duża elastyczność w podejmowaniu decyzji dotyczących między innymi zmiany asortymentu produkcji i jej struktury.

Stwarza to tym firmom ogromną szansę wejścia w tzw. nisze rynkowe w krajach Unii Europejskiej z produktami, które nie są tam znane, dzięki swoim walorom smakowym czy zdrowotnym mogą znaleźć nabywców. Wraz z otwarciem granic i swobodnym przepływem myśli technicznej polscy rolnicy a także przedsiębiorcy zajmujący się przetwórstwem żywności uzyskają łatwy dostęp do nowoczesnych technologii. Pozwoli to na szybszy postęp techniczny i biologiczny w rolnictwie. Należy się spodziewać rozwoju przetwórstwa rolnego opartego na najnowocześniejszej technice. Wraz z członkostwem Polski w Unii Europejskiej, banki zachodnie będą miały mniej obaw o zwrot zaciągniętych kredytów przez firmy inwestujące w Polsce.

Gospodarka krajów Unii Europejskiej charakteryzuje się dużą stabilnością dzięki stosowanym mechanizmom i instrumentom Wspólnej Polityki Rolnej. Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej, zostaną u nas wprowadzone takie same zasady i reguły rynkowe. Pozwoli to polskim rolnikom uzyskiwać wyższe ceny płodów rolnych. Konsekwencją tego będzie poprawa dochodów gospodarstw rolnych. Produkcja rolna w Unii Europejskiej jest kwotowana tzn. każde państwo a nawet gospodarstwo rolne ma z góry określony poziom produkcji po opłacalnych cenach. Po

przystąpieniu do Unii , Polska będzie miała możliwość zwiększenia produkcji żywca rzeźnego, zwłaszcza wołowiny oraz w mniejszym stopniu drobiu i wieprzowiny. Objęcie Polski Wspólną Polityką Rolną stwarza szansę uzyskania – tak oczekiwanej przez rolników – stabilizacji na rynku zbóż i mięsa oraz skutecznej interwencji państwa.

Dla osób szukających pomocy w pisaniu prac z różnych dziedzin polecamy serwis [pisanie prac](#) z prawa, administracji, zarządzania, marketingu, pedagogiki i wielu innych dziedzin.